

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zaradi Božičnih praznikov izide prihodnji list v soboto 27. decembra 1884.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

Božič.

V hitrem diru preteklo je zopet jedno leto in srečno smo doživeli božične praznike, katerih je vsakdo težko pričakoval, nežna mladina v burnej nadi, da se jej spolnijo vse leto gojene vroče želje, roditelji, da se bodo na sveti večer spominjali na davno pretekla mladostna leta in veselili se z veselimi — svojimi otroci.

Otroci po svetu razkropljeni bitijo na očetov dom, samci in samice povabljeni so k prijateljskim rodbinam, vsakdo hoče ta večer prebiti v rodbinskem krogu, le sam ne biti na sveti večer, le sam ne! Celo možje, ki so po svojem poklicu osamljeni, iščejo si družbe, da si pripovedujejo o preteklih letih in se spominjajo, kako so sicer preživeli prelepe te praznike.

V razsvetljenih stanovanjih zbira se staro in mlado, prižigajo se lučice na „jelkah“ in smerečicah, ki se kar šibe lišpa in raznovrstnih daril, otrokom sije radost z žarnih lic, odrasčeni čutijo z otroci vred sveto radost, nad vsemi pa veje posebno prazničen mir, kakor bi odmevale iznad nadzemskih višav doli na trpeči človeški rod divne besede: Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!

A mej tem splošnim veseljem, mej vriskajočo radostjo nežne mladine, vidimo siromaka pozabljenega, ki ni deležen veselja tega dneva. Nikdo mu ni jelke prižgal, nihče mu ni priredil božičnice, nobenega darila ni mu poklonila ljubeča roka na skromno njegovo mizo. Tožni so zanj božični prazniki, kakor je bilo tožno vse, že h koncu nagibajoče leto.

Pozabljeni ta siromak je narod slovenski, za katerega so letošnji božični prazniki neveseli, ki nema uzroka, da bi se veselil, kakor bi zanj ne veljale besede: Mir ljudem na zemlji! Spominjajte se torej tega siromaka, tisočletnega trpina, Vi vsi, ki Vam je dobrohotna osoda poklonila pozemskih darov, spominjajte se ga Vi, ki boste obdarovani in Vi, ki boste darove delili, spominjajte se ga v duhu in v resnici, spominjajte se ga dejanski! Saj je prezirani siromak kri od Vaše krvi, meso od Vašega mesa, pravi roditelj Vaš in otroška dolžnost Vas veže, da ne zabite nanj v Svojem veselji.

V živem dejanskem spominu na tega siromaka bode se Vaše veselje podvojilo in pomnožila se Vam bode radost prelepih, pomembopolnih božičnih praznikov, za katere Vam vsem z dna srca želimo vse blaginje in blagoslov z nebes!

Kranjska eskomptna banka

morala je, kakor smo že včeraj poročali, ustaviti svoja plačila, ker ni imela dovolj gotovine, da bi izplačala vse uloge, ki so jih stranke nazaj terjale. Banka pa ni pasivna, ampak ima dovolj varščine, da pokrije vse terjatve, zlo tiči le v tem, da ima svoj kapital deloma na hipotekah, večinoma pa v menicah, torej ne takoj na razpolaganje, da bi zado- stovala vsem zahtevanjem.

Ker je ta bankina katastrofa nesreča ne le za prizadeti zavod, ampak za vso Ljubljano in za mnoge trgovce na deželi, kajti kranjska eskomptna banka je bila jedini veliki denarni zavod za personalni kredit, mora vsak, komur je mar za uspešni razvoj in nemoten obstanek trgovine in ž njo združene obrtstva, globoko obžalovati, da je prišlo do tega poloma. Preiskovati pa nam je tudi, kaj je zaskrivilo denarni propad še do poslednjega časa solventne banke in konečno iskati po sredstvih, s katerimi bi se dala odvrniti nevarnost, katera preti trgovstvu, ki je svoje kreditne potrebe pri tej banki pokrivalo.

Po bilanci koncem leta 1883 znašala so aktiva 1,641.119 gld., mej temi na menjicah 292.107 gld., na rimesah 1,188.774 gold., na tekočih računih

268.068 gld. Mej pasivi pa se nahaja delniški kapital v znesku 150.000 gld., rezervni fond 73.544 giro-conto 1,299 088 gld. Iz te bilance se vidi, da je imela banka velik kredit, ker so stranke blizu 1 milijon 300.000 gold. imele pri njej naloženega denarja. Zraven banke in od nje podpirano pa je poslovalo kreditno društvo, ki je imelo 121 družnikov z dovoljenim kreditom 452.750 gld. Koncem 1. 1. bilo je v portfelji 661 menic v znesku 1,035 694 gld. Celo leto pa se je eskomptovalo 3246 menic v znesku 5,230.841 gld., z ozirom na delniški kapital velikansk promet. Rezervni fond je narastel na 73.544 gld., dasi je banka izplačala svojem delničarjem vsako leto po 12 do 14%. Dobitek lanskega leta je znašal 12.189 gld. ter se večinoma razdelil delničarjem.

Ker se je znalo, da banka pri eskomptovanju precej strogo ravna, zdela se je vsacemu vsega zaupanja vredna in nikdo se ni bal za svoje uloge. V tem pa je nastopila sladorna kriza, sladkor je nezasišano v ceni padel in jedna glavnih firm, ki se peče z izdelovanjem sladkorja, firma H. Tschinkel prišla je v denarne zadrege. Mej upniki bila je tudi eskomptna banka z neprimerno veliko vsoto 280.000 gld. Da si je ta svota, kakor se sdi na varnem mestu uknjižena na Tschinkelnovi tovarni v Ljubljani in na nekem posestvu na Českem, začelo je vendar po tihem šumeti proti banki in zanetila se je tista iskra nezaupanja, katera je potem naglo razširjajoč se že upepelila marsikateri denarni zavod.

Gorje nesrečni firmi, o kateri se začno šepetati, dasi maje! Nezaupanje jej podira kredit in če je prev aktivna, kmalu je v tacihih zadregah, da nema druge rešitve, kakor obrniti se do upnikov za kak moratorij, in če se ta ne dovoli, ustaviti mora svoja plačila. Taka osoda zadela je tudi kranjsko eskomptno banko. Upniki so začeli odpovedavati svoje uloge iz čisto neopravičenega strahu in banka je morala izplačati hkratu tolike svote, da je, kar je čisto naravno, prišla v denarne zadrege.

Gotovo banka ni previdno ravnala, da je posodila jedni firmi več kapitala, nego ga je imela na delnicah uplačanega. Misliti bi morala na nekako ravnotežje mej prvotnim svojim kapitalom in izposojili. S tem, da je banka ves uloženi kapital tako naložila, da za slučaj nevarnosti ni imela disponibilnih svot, nakopala si je nesrečo, katera jo je zadela. Krivi pa so še drugi, ki so podkopavali njeni kredit in ki so tembolj plašili in begali upnike, ker slovó za v trgovinskih in denarnih stvareh izvedene

LISTEK.

Nevesta.

Komú-li kupuješ venček s cvetic,
Komú ta prstanek zlati?
Zasé-li ali za ktero družic,
Njim greš, nje vabiš-li v sváti?

Povésila kodrasto temence je,
Nasmehnila se, zarudela,
Pospravila svatovsko bremence je,
Iz izbe je tržne zletela.

A zunaj viharen zimski je dan,
Nov sneg na stari se vsiplje,
Pod težo zdihuje hrib in raván,
In drevje v dobnavi škriplje.

A kaj je dekletcu za zimo, za mráz!
Saj nji cvetè mladoletje,
Gorkó nje srcé je, žareč obráz,
In v prsih poganja ji cvetje!

Pogumno, veselo bití skoz sneg
Iz trga prek ózke dolíne,
Iz dóla obrne v strmi se breg,
Saj dom ji je onkraj planíne.

Pač strm je hrib in sè snegom zasut,
A deklica évrsto koraka,
Krepčá jo mladóš in nek sladek čút,
In sreča, ki z dragim jo čaka.

Po góri pleza višéj in višéj,
In v sneg se ji dolbe stopinja,
A sneg se vsiplje silnéj in silnéj
In sléd korakov zagrinja.

Le višé in višé se vspenja v breg,
Že sredi je góre visóke,
Le dalje borí se, naj pada sneg,
Saj jutri že dan je poróke.

A sneg le silnejši vsiplje oblák,
Nasiplje zamete snežene,
Kdo padati videl je sneg kdaj tak,
Že znati ni steze nobene.

Sto nje globoko se vdírajo ji,
Že peša nevestica mlada,
Že udje od truda umírájo ji,
Počila bi malce si rada.

A kje? Tu hiše, tu strehe ní!
Pa glej tam visečo pečino,
Tam deva si skromno zavetje dóbi,
Sklonívši se v plitvo dolblino.

može! Mi nečemo imen imenovati, da vsakdo v Ljubljani jih pozna in kaže na njih kot moralne pro-uzročitelje denarne krize, ki je nastala vsled za-pretja eskomptne banke. Sedaj upajo, da zopet dobe tisti „geschäft“ z 9 do 10 % pri eskomptovanju, kateri jim je, predno se je ustanovila eskomptna banka, tako dobro teknil.

Kako pa se je obnašala kranjska hranil-nica v tem za Ljubljano in vso Kranjsko tako ime-nitnem slučaju? Ona, katera razpolaga z več, nego 1 1/2 milj. rezervnega fonda, nabranega od kranjskih uložiteljev, bila je v prvi vrsti poklicana, da s svo-jimi fondi priskoči na pomoč denarnemu zavodu, ki je bil za personalni kredit na Kranjskem to, kar hranilnica za hipotekarni. Ravnatelj hranilnični, mej njimi gg. Luckmann, Mühleisen, Mayer itd. so dobro vedeli, da ima eskomptna banka vsaj glavne svote svojega denarja v dobrih menicah naložene in da bi za hranilnico ne bila nobena posebna nevar-nost, ko bi eskomptni banki njene menice rees-komptovala. S tem bi se bila zabranila kriza in s časom bi se vse bilo poravnalo. Ravno na tem pa ni bilo ležeče hranilničnim ravnateljem in sklepani so z večino glasov, nesrečno banko prepustiti njeni osodi.

Kako drugače ravnali so te dni na Dunaji de-narni zavodi, ko je šlo za nižje-avstrijsko eskomptno banko. Avstrijska nacionalna banka otprla je na stečaj svoje blagajnice in deset milijonov gol-dinarjev bilo je na razpolaganje eskomptni banki, da se reši iz nevarnega položaja. Pri eskomptni banki Ljubljanski bi, kakor se sliši, z 250.000 gld. bilo pomagano, in ko bi, kar ne verjamemo, res cela svota ne bila popolnoma varno oddana, bi hra-nilnica vsled tega ne trpela nikake neprenesljive škode, od našega trgovstva pa bi bila odvrnila hud udarec, odvrnila „krah“, ki preti tolikim rodbinam. Pa hranilničnim ravnateljem, ki so v ravnateljstvo prišli večinoma, kakor Poncij v vero, bolj roje po glavi nemške muhe in nemške šole, kakor prid Ljub-ljane in kranjske dežele. Če se je kedaj očitno pokazalo, da sedanje vodstvo hranilnično ne razume ali neče razumeti svoje naloge, kot prvi in glavni denarni zavod v deželi, pokazalo se je v tem tre-notku, ko ni šlo le za eksistenco jedne banke, am-pak za kredit mnogih ž njo zvezanih firm.

Tembolj obžalujemo, da še ni ustanovljena mestna hranilnica in da njena pravila, ki so že zdavnaj vladila predložena, do danes še niso po-trjena. Mestna hranilnica napravila bi lahko oddelek za personalni kredit in ustanovila, kakor je bilo pri eskomptni banki kreditno društvo. Naj se podvizajo naši merodajni krogi, da se čim preje otvori mestna hranilnica. Bolj treba nam jo je in sicer brez raz-ločka narodnosti, kakor nemških ljudskih šol, katerih otvorjenja vlada ne more pričakati.

S kacicami sredstvi bi se dala odvrniti kriza, da se dalje ne širi? Najbolje bi bilo, da se, ako mo-goče, eskomptna banka ohrani, ker za zdaj ni tacega zavoda v Ljubljani. Kajti hranilne in posojilne za-zadruge imajo po svojem ustavu bolj omejen delo-krog. Eskomptna banka pa bi se dala ohraniti, ko bi upniki preveč ne silili na izplačevanje svojih ulog. In do tega strahu, da bi imeli izgube, ni pravega povoda, ker bodo, ako bo res kje kaka izguba, trpeli le delničarji s svojimi 150.000 gld., potem pride na vrsto rezervni fond, torej vsega vkupe 223.000 gld. Da bi banka pri svojih dolžnikih toliko izgubila, ni verjetno, ker se je denar posojeval le dobrim firmam in bo k večjemu pri Tschinklovi odpadel kak del

posojila. Zato naj bi upniki se umirili in ne po-veksali po odpovedbah bankinih zadreg.

Ker je propad eskomptne banke v veliko kvar trgovstvu na Kranjskem, naj bi naša trgovinska zbornica jednako, kakor je storila Praška v za-devi česke „Bodenkreditanstalt“, posvetovala se in storila potrebne korake, morda pri nacionalni banki, da zviša kredit za Ljubljano.

Pri tej priliki se je spet pokazalo, da ves bankini sistem, kakor se je v Avstriji udomačil, ne sloni na zdravih podlagah in da bo pri dovoljenji nove koncesije za avstro-ogersko nacionalno banko treba dobro premisliti, ali bi se ta privilegij še po-daljšal, ali se bankini sistem postavil na drugi te-melj, na pr. kakor v Ameriki.

Jednakopravnost predlog v državnem zboru nemškem.

—o.— Predno se je malo občudovani nemški parlament razkropil na božične praznike, pustil je pred se še starega znanca, predlog zastran jednako-pravnosti poljščine pod nemško krono. Poslanec dr. pl. Jazdzewski predlagal je v zboru 17. dne t. m., da naj se nemški sodovnik s 1877. leta predružači in sicer 1. tako, da bode poslej v vseh poljskih po-krajinah, ki so izza 1772. leta prišle pod prusko krono, torej v veliki vojvodini Poznanjski in v za-hodni Prusiji imel poljski jezik isto pravico kakor nemški, in 2. tako, da je povsodi v državi, kjer se razpravlja mej strankami, nemščine neukimi, dovo-ljeno, jemati si tolmača in poseben zapisnik upisa-vati v jeziku, ki ga stranke razumevajo.

Mi, ki tako živo čutimo pomanjkanje slovenske jednakopravnosti, kakor se dan na dan zanjo borimo, morali smo posebno pazljivi biti, kako-li se bode enakopravnostnemu predlogu poljskih poslancev godilo v novem nemškem parlamentu, — in sedaj, ko je rečeni predlog jezikovni prvo izkušnjo do bro dostal, ne bode nam kvarno, ako odgovorimo na to le dvojno: kakšni razlogi so podpirali jezikovni ta predlog, in ali smejo enakopravnosti narodni nasprotovati avstrijski Nemci, ako njih rodni bratje „v rajhu“ ne nasprotujejo, dokaz to, da so poljsko jezikovno zahtevo zadnjič odobrili, oddavši jo po-sebnemu odseku v pretres?

Zakaj v človeški, kamo-li v novoveški urejeni državi hodi slehernemu narodu pripoznati in tudi dajati enakopravnost jezika, to pri nas že vsakdo otroškim blačam odrasli vé, ker to ga uči že svoja, normalna pamet, in s časom utegnejo te razloge čivkati vrabci po slovanskih strehah, ako jih bode-mo le še dolgo ponavljati morali! Kar pa je nemškemu državnemu zboru samo po sebi dovolj jasno in pre-pričevalno, to bi utegnili nekoliko logike in principa imeti tudi za avstrijske zakonodavne zборе, za naše Nemce, katerim, kakor kaže, jame se pamet mešati, kakor hitro se jim približamo z dokazili, da so za-hteve enakopravnosti jezikove naravne, kakor je naravna potreba vsakdanjega kruha. Dr. pl. Jazdzewski podpiral je svoj predlog nekako tako-le: Ker je Prusija privzela si tuj, poljski narod, morala je njemu odkežati iste pravice kakor drugim v Prusiji bivajočim narodom, ker sicer navstanejo v prebi-valstvu razni razredi: ta nejednakost pa rodi neza-dovoljnost in nezvestobo; nezvestoba je tam doma, kjer gospoduje nepravilno postopanje s podložniki. Trd nemški pisatelj pravi, da je naravnost potrebno, sleherni narodov jezik ohraniti in spoštovati kot de-želni jezik v dotični pokrajini. Vsakemu mora biti možno, da v svojem jeziku moli in pravice išče.

Sicer pa je pravica poljskega jezika tudi na pismu* Država nemška je tedaj, ko se je sestavljala, vzela za svojo dolžnost, da bode varovala pravice posa-meznega, in tako mora tudi pravico Poljakov do svojega jezika čuvati, pravico, ki je tudi zagotov-ljena v pravomočnih državnih pogodbah. Tačas pa je tako, da se poljski prebivalci z nemškimi oblastvi ne morejo pogovarjati, morajo si prijemati posre-dovalce, in iz tega se razvije zavod, moralno in gmočno prekvarljivi zavod zakotnih pisarjev, ki so jih že mnogo uničili. Imeli smo celo pravosodnih mi-nistrov, ki načeloma neso nobenega sodnika s poljsko narodnostjo postavili v poljske kraje, *) — jasno je, kako vsled tega trpi vse pravosodje po taci krajih. Prusija s tem uničuje blaginjo svojih poddanikov. Sedaj se morajo uradniki ravnati po danih zakonih, večkrat proti svojemu prepričanju, prenarediti jih je torej z ozirom na razmere in potrebe poljskega prebivalstva. Sedaj je uprava taka, pravosodje tako, da Poljaki podpisujejo zapisnike, katerim vsebine in pomena ne vedo, in to so stvari — človeka ne-vredne. Tako pravno ali marveč brezpravno stanje moramo odstraniti, to je naša dolžnost. — Tudi vo-ditelj najmočnejše stranke v nemškem državnem zboru, središča voditelj dr. Windthorst potezal se je za jezikovno pravico Poljakov in dejal je mej dru-gim: Novejši zakoni so zdelani po načelu germa-nizacije, to se ni le jedenkrat jasno povedalo pri posvetovanju jezikovnih zakonov, in stari posla-nec pl. Gerlach je tedaj s solzami v očeh izjavljal, da ne more glasovati za take zakone, ki prelamljajo obljube, Poljakom storjene. Kar pa Poljaki zahte-vajo, da namreč po uradih izhajajo s svojim jezi-kom, to zahteva tudi pamet, pravo naravno, po ka-terem naj se slehernemu pravica daje v materinskem jeziku. — Mi vidimo, da so to isti tehtni razlogi, katere tudi mi že leta in leta upletamo v svoji vsakdanji oče-naš, da bi z njimi naše politične bo-gove omečili za enakopravnost našega jezika! Ti razlogi tako v oči bodejo, da so trdi in zmagoviti Nemci ob Sprevi ugledali pravično zahtevo pod-jarmljenega poljskega prebivalstva in bi se v sličnem slučaju brez dvojbe jednako godilo tudi črnim divja-kom v ameriških lesovih! Le nemško-avstrijska lo-gika ne pozna umovanja, po katerem se iz rečenih jasnih razlogov priti mora do slovenske enakoprav-nosti, taka logika in pa naši uradniki, ki so bili slovenski pouk zaljubljeni in zaničljivo prezrli, krivi so, da bode poldrugi milijon poštenega in izobraže-nega naroda moral „štiri- do petdeset let“ še čakati odrešitve svoje!

Čujmo še, kaj pravi vélika nemška „Frank-furter Zeitung“! Ona piše 18. dne t. m. k poljskemu predlogu: „Zahtevanje Poljakov je popolnem opravičeno, nobena narodna korist nam ne vелеva, da bi morali kateremu narodu rabo njegovega jezika ustavljati, in če bi se to godilo s tem, da se jezik odganja izpred sodišč, potem dotičnim jemljemo mož-nost, pravice svoje iskati in zastopati jo. Samo s stališča germanizovanja „à tout prix“ in z vsakim sredstvom, dala bi se opravičevati odstranitev polj-skega kot oficijalnega in z nemščino enakoprav-nega sodnjega jezika, — a tako stališče ni le proti vsaki pravici, nego tudi v prakti-čnem oziru je neizmerno kvarljivo, kajti ni je stvari, ki bi Poljakom nemško državo delala bolj zoprno, nego germanizacija. Poglejmo le v živ-

*) „Tout comme chez nous!“

Dalje v prilogi.

Tam nótri počiva dekletce mladó,
V naročji okrasje poróčno,
Kakó ji bo jutri to stalo lepó,
Ko z dragim se sklene nelóčno!

Primerjati jame si vès ta krás,
Na róko si prstan natakne,
Ovije si venček krog góstih las
In v misli se sladke zamakne.

Že v duhu z ljubljencem se pred oltar
Pomíče med brati in sváti,
Pred Bogom že združena sta za vsigdár,
Že dnevi ji vstajejo zlati.

Razgrinja bodočnost se ji pred očmí
Cvetóča in solénoblesteča,
In slika na sliko pred njo se vrstí, —
Oj kolika, kolika sreča!

To sanja pol speč in bedech na pol,
A vse bolj jo spanec objemlje,
Zdrása na lahko z dolbine nizzól
In v snegu mehkeu zadremlje...

Jasní se... in zvezde že dvigajo se
In mraz ledeni pritiska, —
Kaj baklje po gori vžigajo se,
Da gora v svitlobi se bliska?

Prišl so nevestico mlado iskát,
Iščó in kličó jo po gori,
Svatovi jo iščejo, ženin in brát,
O zlati jo najdejo zori.

Pod steno kamnito nevzdramno spí
Z odejo sneženo odeta,
Na levi ji prstan poročni blestí,
Bel venec ji čelo opleta.

Tyrrhel, kraljevi morilec.

Zgodovinska črtica.

(Konec.)

Spomnivši se povabila mladega kralja, ostavil sem družino, ter se podal v sobo princev. — Igrala sta šah. Zopet dala sta mi prostor sredi nju. „Do-volite gospod konštabel,“ dé mladi kralj, „da iz-igrava to partijo, ker je prezanimiva, da bi jo pu-stila.“ Igra me je zanimala, saj sem bil sam strasten igralec.

„Za kaj pa igrate?“ vprašam.

„Ako jaz dobim,“ odgovori Richard, „morava še dalje v Towerji ostati.“

„Ako pa brat izgubi,“ pristavi mladi kralj, „tedaj se peljem jutri v — London!“

V srce so mi sezale te besede — a princa sta dalje igrala s toliko pazljivostjo, kakor bi šlo za kraljestvo. Jaz sem opazoval vsako potezo na deski, kakor tiger svoj rop.

ljenje! Ali je poljstvo zadnjih deset let kaj na izgubi, ali se nasprotno ni okrepilo in razširilo? Pravo, priličnost in razum stojijo torej na strani poljskega predloga, kateri je še zdatno podprl odlični poljski poslanec z včerajšnjo svojo odkrito izjavo, da njegova stranka samo za tem teži, da bi pristojno stanje pridobila poljski narodnosti v nemškem cesarstvu, da se pa ne prizadeva, iztrgati se mu.“

Jasno je s temi besedami povedano, da se niti proti nemškemu Poljakom, proti ozemlju nekdanje slavne Poljske ne more s pridom poudarjati državna varnost, politična rezona, zavoljo katere naj bi se individualni narodni razvoj na podstavi enakopravnosti brutalno zabranjeval! Še jasneje in slovesneje pa je isto misel izjavil dr. Windhorst v ime središča, rekoči: „Nam Nemcem se ni treba bati, da nam zatré narodnost našo. A prvi pogoj, da si jo ohranimo, je pač ta, da spoštujemo narodnost in pravo družih narodov. Kateri narod tega ne stori, izgubi sam svojo narodnost. Ne morem si misliti, zakaj bi za Nemce bilo nevarno, če se pri sodnji obravnavi oba jezika imata enakopravnimi, kakor je to bilo že poprej.“

Po vsem tem pa se kaže velika razlika med našim, deloma ponarejenim nemštvom v Avstriji in med nemštvom v Nemčiji. Nemški parlament je pristopen razlogom za enakopravnost, zastopniki 41 milijonov broječega nemštva ne terorizujejo 16 zastopnikov 2 1/2 milijona broječega poljskega prebivalstva, jemljejo v poštev enakopravnostne predloge poljske in odločno se izrekajo proti brutalni germanizaciji. In naši Nemci? Enakopravnost slovenskih narodov v Avstriji jim je groza vseh groz, smrt za nemštvo, zadnja ura za avstrijsko državo! Slovenski živelj je tu v večini, ima na pismu pravice, o katerih pravomočnosti pač nihče dvojiti ne sme, na enakopravnosti je osnovano vse, sama država stoji in pade z enakopravnostjo. A tedaj, ko Nemci neso rekli, da nima gospodstva v državi, takrat so po Dijklecijanovo preganjali enakopravnosti nauk in njegove učitelje ter učence, v sedanjem času pa, — skoro zavoljo njih storiti morajo drugi, kar so poprej sami storili. Samo upiti jim je treba, in enakopravnost si ne upa priti na dan: Naj Nemci v „rajhu“ germanizacijo še tako obsojajo, naš Nemec je slednji čas k oficijalnemu germanizacijskemu aparatu pridal še neoficijalne aparate. Oni Nemci učijo vlado, naj se ne protivi enakopravnostim zahtevam, saj neso opasne, temveč državi koristne, — naše nemštvo pa postane besno pri vsakem koraku, ki ga sedanja vlada stori za enakopravnost, in tisočkrat na dan ponovi bedastočo, da Avstrija propade, če bode vsem svojim narodom jednako pravična. Nemški parlament se izjavi za primerno popravno centralističnega zakona s 1877. leta, hoče poleg nemščine za oficijalni, sodnji jezik pripoznati tudi poljščino — pri nas pa so ti posebni Nemci hoteli enakopravnostni člen XIX-ti zastrupiti z zakonom o nemškem državnem jeziku! Vse to pa se ne godi na novo sklopljeni državi, v skoro samih Nemcih, nego brutalno teorijo germanizacije praktikujejo in hočejo praktikovano imeti Nemci, ki so v manjšini proti nam Slovanom, to pa v Avstriji, ki je napojena s slovansko zvestobo, ki mora jednako pravična biti vsem, ako hoče biti srečna in stanovitna, ki za to tudi ima enakopravno osnovo in ustavo, in ki je za to v zgodovini poklicana, da je zavetišče vsem svojim narodom. Da

bi nsm že jedenkrat priklilo pravo avstrijsko življenje!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. decembra.

Nek poljski list je izvedel, da **državni zbor** v tem zasedanju ne bode rešil nobene važnejše predloge razun budžeta. To pa še ni odločno ali se bodo deželni zbori sklicali pred ali po volitvah za državni zbor. Najbrž bodo poprej volitve, ker se vlada boji, da bi se opozicija v deželnih zborih ne okoristila položaja in tako uplivala na bodoče državno-zborske volitve.

V **českem** klubu so se že posvetovali o spremembi volilnega reda za Moravsko. Grof Clam-Martinič in Zeithamer sta se izrekla proti temu, da bi v tem zasedanju se ta stvar spravila pred zbor. Ker tudi vlada za to ne mara, so česki poslanci z Moravskega sklenili, da v tem zasedanju ne bodo sprožili te zadeve. S tem je pa tudi nam Slovincem za sedaj splavala nada po vodi, da bi se spremenil za naše dežele državnozborni volilni red tako, da bi se uštel več trgov, ki sedaj voljo s kmetijskimi občinami, v mestne volilne skupine.

Da je volilna komisija pri volitvah za trgovsko zbornico v **Brnu** zavrgla nekatere volitve nemških kandidatov, je jako razdražilo tamošnje Nemce, in govorijo se že, da so proti volitvi uložili protest. Posebno jih jezi, da je baš vladni zastopnik bil zato, da se izvolitev zavže ter česki protikandidati proglase za voljene, in da je tako s svojim glasom pripomogel k omenjenemu rezultatu. — Po oficijalnem poročilu je izvoljenih v trgovske sekciji: v prvem volilnem razredu 5 Nemcev, v drugem 4 Nemci in 1 Čeh, kojega sta pa obe stranki postavili za kandidata, v tretjem volilnem razredu 1 Nemec in 5 Čehov; v obrtni sekciji: v prvem volilnem razredu 10 Nemcev, v drugem 1 Nemec in 7 Čehov, v tretjem 8 Čehov, v četrtem 1 Čeh in 1 Nemec.

Kakor je že znano, se je bil Levovski mestni magistrat pritožil proti ukazu **galiskega** deželnega šolskega sveta, ki je bil izdan na podlagi razsodbe upravnega sodišča. Ministerstvo nauka je pa to pri tožbo zavrglo. Tako je ta stvar zopet prišla pred mestni zbor. Pravni odsek je priporočal, da se uložijo zopet pritožba na upravno sodišče mestni zbor je pa sklenil ustreči rusinskim željem. Srečni Rusini! Sedaj dobé v Levovu čisto rusinsko šolo, z začetka letošnjega leta pa imajo že na poljskih ljudskih šolah paraleleke z rusinskim učnim jezikom.

Hrvatska nezavisna stranka je sklenila, da se udeleži zopet sej v saboru, če tudi je bila izjavila, da se prej ne povrne v zbor, dokler se ne povrne stranka prava. To bi pa bilo le vladni stranki po volji, ker bi bila hitro lahko dovolila še za nadaljne tri mesece pobirati davke, ne da bi temu kdo ugovarjal. Tako pa utegnejo baš nezavisnjaki posvetovanja tako dolgo zavleči, da so povrnejo poslanci stranke prava, ki so izključeni še za pet sej, potem se pa začne huda govorniška borba, katere pa ne želi vladna stranka.

Vnanje države.

Kohanova komisija za reorganizacijo **ruske** notranje uprave začne sredi februarja zopet svoje posvetovanja. Kakor se z dobro poučenih strani poroča, bode tedaj navstala prava borba med reakcionarji in naprednjaki v komisiji. Prvi mislijo predlagati, da se v zemstvih da najmanj polovico sedežev plestvu, tako da bi ti vedno imeli večino. Naprednjaki se pa neki mislijo odločno ustaviti temu. Ta odločitev bode velike načelne važnosti za notranji razvoj Rusije. — V ruskih listih se sedaj govori, da bi Rusija prevzela vrhovno varstvo nad Abesinijo. Abesinci so namreč pravoslavna veroizpovedovanja.

Poročila časopisov o položaju v **Makedoniji** neso ostala brez uspeha. Obrnila so se v to deželo oči

diplomatov. Vsled tega je že Turčija tudi spoznala, da bo treba kaj storiti, vsaj da še za nekaj časa odvrne kako neprijetna utikanja tujih držav v svoje zadeve. Prestaviti hoče več uradnikov v Makedoniji. S tem se pa najbrž razmere ne bodo dosti zboljšale, ker ni dosti razločka med turškimi činovniki.

Italijanska zbornica je vsprejela z 237 proti 188 glasom vladno predlogo o železniških konvencijah. Potem se je odložilo zborovanje do 15. januarja.

Ker ni mogoče pred novim letom rešiti budžeta, bode **francoska** vlada zahtevala od zbornice 800 milijonov frankov za državne stroške za prve tri mesece. Senatna komisija je izjavila, da ona odbija vso odgovornost, da budžet ne bode ob pravem času rešen. Kriva je le vlada, ki ga je prepozno predložila.

Nek **anarhistični** shod v Parizu je izrekel svoje odobravanje Niederwaldskim napadnikom.

Kmalu bode baje odstopilo **špansko** ministerstvo Canovas. Silvela bode njegov naslednik, kakor se govori.

Egiptovska vlada misli priporočati podkralju, naj pomilosti vse politične zločince iz poslednjega ustanka. Arabi je baje prosil podkralja za milost, obetal mu svojo udanost ter izrekel, da je pripravljen iti v boj proti Mahdiju, ako ga rehabilitujejo. To pomilostenje pa Angležem ni po volji, zlasti se je angleški zastopnik proti temu izrekel, da bi se pomilostili tudi oni politični zločinci, ki so bili proglašeni iz dežele.

Dopisi.

Z Dunaja 23. decembra. [Izv. dop.] Ivan Lukas bil je načelnik uradu za efekte pri „Giro-in Kassenverein“. Njegov višji bil je Bald ey, ki je pred osmimi dnevi prišel pravici v roke, ker je poneveril bil 166.000 gold. Ta defraudacija je upraviteljstvo rečenega zavoda prisililo, da so skontrovali denarnice in poklicali v nedeljo popoludne tudi Lukasa, kateremu se je pokazalo, da je zaleno bil svoje dolžnosti in je tako sokriv Bald eyevega zločina. Reklo se mu je tudi, da bode najbrž iz službe odpuščen. Včeraj popoldne pa dojde novica, da se je Lukas v Amstetenu, kamor se je bil že v nedeljo odpeljal, blizu kolodvora zjutraj do smrti ustrelil. Ker je bil to poskus samozadavljenja, mislilo se je, da ga je Lukas storil, ker ga je odločna sumnja in ukor upraviteljstva tako globoko razžalil. Včeraj zvečer pa je Lukas tudi umrl. A že poprej je preiskovanje pokazalo, da je tudi Lukas na svojo roko kradel, poneveril najmenj 50.000 goldinarjev, in uvidelo se je torej, da se je Lukas z revolverjem hotel odtegniti pozemeljski pravici in javljati hotel — priti pred drugo pravico.

Ker namreč včeraj zjutraj Lukasa ni bilo ob svoji uri v urad, jeli so preiskavati njegove papirje. Uradne stvari so sicer našli v redu, a drugače se je pokazalo, da si je Lukas vrednostne papirje, ki so mu jih bile stranke deloma v varstvo, deloma za zavod izročile, zločinsko osvojil. Občevanje med borzo in „Giro- ter Kassenvereinom“ je namreč vodil Lukas sam in tu živi razvada, da ljudje zavoljo drugih poslov ne čakajo pravičnega, formalnega rešila svoje transakcije, nego jim je dovolj, če imajo kratek „handbon“ v rokah. Tacih nepravilnih transakcij pa Lukas ni upisoval v zavodsko knjigo in in obdržal je za se izročene mu vrednostne papirje in novce. Po tem potu je defraudacija narasla nad 50.000 gold. Ta denar pa je splaval po borski, ker Lukas je igral z drznimi spekulacijami in imel pri tem za pomočnika svojega sorodnika Klaara, tudi uradnika pri „Giro- in Kassenverein“, ki so ga

„Pazi Eduard!“ kliče Richard, „šah kraljici!“ Mladi kralj méri kamenje pred seboj s pogledom, s kakeršnim vojvoda pregleduje bojne trume — jedno potezo, — še jedno! Šah kralju! Varuj svojo kraljico, Richard!“

„Nesem še izgubil,“ dé Richard. „Pregledi tvoje trume in moje, ljubi Eduard, poglej to potezo — in to zadnjo, — no, premakni se, če moreš! — Megleno! — Ljubi Eduard, ne boš se še peljal v London, še ostaneva v Towerji.“

Mladi kralj bil je žalosten, nagne se k psičku in ta mu liže nežni ročici. „Zdaj ne igrava več, kaj ne, Richard? Moliva večerno molitev.“

Oba poklekmeta, skleneta ročici in Eduard vzame molitvene bukve, ter iz njih bere več molitev. Ko sta končala, me objameta in potem ležeta v posteljo — jaz pa sem zagrnil zagrinjalo, ter odšel. — Še so pili pomagači moji in tudi jaz sem začel z nova vino v se vlivati.

Omamljen od čutil, razsajajočih mi v prsih, še več pa po vinu vzdražen, bližal sem se sobani princev — ura je bila deset. — Tiho odprem, pes me

je spoznal, veselo priskaklja — a v plačilo dobi za ljubezen — smrt.

Ta overa je bila odstranjena, druge ni bilo. Pomagači moji planejo v sobano — jaz jim nesem sledil, prehudo mi je bilo. Čul sem vršeti zagrinjalo in onesvesten pal sem ob steni na tla. Šum vrnivših se morilcev probudi me, — v njih rokah gledal sem — krvave meče.

„Ali ste zadovoljni?“ vpraša prvi, „niti glasu nesta dala od sebe!“

„Vojvoda bo zadovoljen,“ dé drugi, „dobro smo zvršili nalogo, kaj ne?“ obrne se k somorilecema.

„Še ne popolno,“ reče tretji, ter se obrne k meni: „Ali naj ostaneta v postelji, konštabel?“ — Odgovoriti nesem mogel, jezik mi je bil ném, ko sem čul, da je moritev gotova. Molče pokazal sem na kraj sredi preddivora. Razumeli so me koj, ker neso bili prvokrat morilci — kakor jaz. Vzdignili so kamnito ploščo, skopali v debeli zid globok grob in jaz sam sem položil kraljeva mrljca v njega. S solzami sem rosil darova vladnega nasilstva in hudo-

bije, — a v srci želel sem, biti pri njima v globokem grobu.

Zato sem se opotekel nocoj, ko je moja noga zadela ob ploščo in me je deseta ura spominjala groznega hudodelstva. Veliki Bog! zakaj ne gine z leti mojega življenja tudi moj spomin, da strahove, kateri me proganjajo od one strašne ure, pozabim!“

Dolgo že svetijo se solze v očeh Henrika VII., ko pa Tyrrhel konča grozno povest, ne more se več zdržati. Glasen jok zažene in britke solze toči, — potem pa zopet spregovori:

„Vašega hudodelstva nečem osvetiti s smrtjo, Tyrrhel. Vsegamogočni dal je osveti vam teme, vzgrbančil je vaše čelo, — poslal tudi razjedajočega črva v vaše srce — on naj vam bo tudi sodnik!“

Tyrrhel hoče poljubiti kralju roko, — a ta odstopi nazaj in nesrečni starček, katerega zgodovina imenuje: kraljevega morilca, opoteka se ihteč skozi duri — izgine — in nikdar več ga ni bilo videti!

J. M.

zavoljo tega utaknili pod ključ in odpustili iz dose-
danje službe.

Dasi tudi je ta defraudacija v primeri z Jau-
nerjevo malostna, vendar tudi ona pripomaga, da
javni zavodi, po katerih je koncentrovano naše finan-
čno življenje, izgubivajo veljavo in zaupanje v trgo-
vskih krogih. Tudi Lukas je zlorabil zaupanje svo-
jega urada, in maloupnost, ki bi njega imela pre-
ganjati, obrača se proti zavodu, kateremu je služil,
obrača se proti kreditu našega trga sploh. Zato pač
ne moremo verjeti, da zavod ne misli izplačati od-
škodovancem na potrdila, na „handbone“, katerim
je vrednost vzlet brezvestni slepar. Prvič se po obi-
čajni pripuščaju tudi taka potrdila in odškodovanci
so torej ravnali „bona fide“, drugič pa, če bi se ta
vest potrdila, imel bi zavod veliko moralno kvaro,
iz katere pa pride tudi kvara materialna in ta bi
bila večja, nego izguba, ki naj jo „Giro- in Kassen-
verein“ trpi po nezvestobi svojih uradnikov. Tako
ravnanje bilo bi le jeden žalosten simptom naše
krize več.

Defraudacije, in sicer monstre-defraudacije se
sedaj pobijajo pri nas druga drugo. Pretečeni teden
je bilo, kakor da je pekel prišel na tukajšnje borso.
In le čudo je, da malverzacije pri „Giro- in Kassen-
verein“, torej pri zavodu, ki reguluje borsne trans-
akcije, neso borse spravile raz sebe, marveč da je
borsa prestala krizo to celo mirno in hladnokrvno.
I, kaj se čudimo? Kakor zmirom, imela je tudi ta
pot Dunajska borska prebrisane ljudi, ki so že na-
prej vedeli in videli, kaj da pride! To, kar je Bal-
dey delal, zanje ni bila nobena skrivnost, temveč
„gšeft“. Jako interesantne pene in penice spušča
dnevnik borse ta čas na dan. Na borsi se je dobro
videlo, kaj Baldey počne, kaj bode rodilo dijabolsko
razmerje Jauner-Kuffler, — a tega neso videli upra-
vitelji in svétniki pri ponesrečenih zavodih! Malo-
marnosti na jedni strani in židovsko-borsne vesti
na drugi strani ne morejo nadomestovati naj-
boljši akcijski zakoni in še tako bistrooki borsni
ustávi!“ —

Iz Postojine 23. decembra. [Izv. dopis.]
Danes nas je zapustil naš priljubljeni gosp. sodnik
Fran Tomšič ter nastopil svojo novo službo kot sve-
tovalski tajnik c. kr. deželne sodnije v Ljubljano.
Postojina izgubi izvrstnega sodnika, čegar poslovanje
ne moremo lepše označiti, nego je to storil pristav
g. Brumen v družbi, odhajajočemu na čast zbrani,
v svoji napitnici trdeč, da je njegovo uradovanje
uresničilo nasvet mojstra Goetheja: „sei hilfreich,
edel und gut“. Če nas vse ne moti, ohranilo ga
bode tukajšnje razumništvo v veliko prijetnejšem spo-
minu, nego njegovega prednika, ki pa je neprimerno
več časa tukaj služboval, nego g. Tomšič. Kot na-
rodnjaka ga se ve da ne moremo tako čislati, ka-
kor kot sodnika, če ravno moramo priznati, da on
ni z nasprotno stranko glasoval in da svojim pod-
redjenim uradnikom ni zabranjeval voliti po svojem
prepričanju. Vender lahko še bi bil več storil; lahko
bi si bil bolj sprijaznil s slovenskim uradovanjem,
lahko bi bil postal ud čitalnice, lahko bi se bil ogi-
bal tako vestno društva tukajšnjih kazinotov, kakor
se je ogibal društva čitalnice; — da lahko bi se
bil celo ubranil predsedništva tega kazinskega dru-
štva. Vsega tega ni storil.

Ne če mu kot plod tega „taktnega“ postopa-
nja usoda kmalu nekloni dostojanstvo svetovalca pri
sodniji — mi mu tega ne bomo zavidali tako,
kakor se je on bal pokazati, da je slovenskega rodu.
Mogoče, da njegov naslednik ne bode v stanu še
toliko samostalnosti si pridobiti proti uplivom „tem-
nih molčečih duhov;“ mogoče, da se bode nasled-
nika stališče še bolj zibalo in prevagovalo sem ter
tja nego Tomšičevo; mogoče, da bo naslednik še
bolj omahljiv, še bolj „von der Parteien Gunst und
Hass verirrt“ nego odhajajoči gospod. Qui viora,
verra. Čuditi se temu ni; ta lastnost ima zdaj vi-
soke kurze. Ljudstvo je bilo zadovoljno z odhajajo-
čim sodnikom; ljubilo ga je kot pravičnega sodnika,
spoštovalo kot blagega, koncilijantnega moža, trpelo
kot narodnjaka in končno tudi — trpelo.

Ker smo tedaj tudi g. Fran Tomšiča kot sod-
nika častili, ker smo ga kot moža priljudnega ve-
denja spoštovali in ker nam ni bil za narodnjaka
semkaj poslan, si želimo, da dobimo vsaj več takih
sodnikov na Kranjskem. Njega pa prosimo, naj
ohrani Postojino in Postojince v blagem spominu.
Mi bi ga ohranili še v prijetnejšem spominu, ko bi
bil on manj zatajeval svoj rod, svoj materni jezik;
njegova značajnost bi nam bila tako spoštljiva in

častna, kakor njegova priljudnost, če bi se bil bolj
zavedel, da ni rojen na — Kitajskem. Na zdar!

Postojinčan.

Domače stvari.

— (Srečke za „Narodni dom“ v Ljub-
ljani) nakupili so razen mnogih posamičnikov zopet
naslednji in sicer: Bralno društvo v Gorenjem
Logatci 30 in članovi tega društva še posebe 50,
občinski odbor v Ilirski Bistrici 20, prva ob-
čanska založna v Pragi 16, mestni zastop v Kra-
lovskih Vinohradih 20, mestni zastop v Mladi
Boleslavi 6, mestni zastop v Visokem Mytu
na Českem 20, gradsko poglavarstvo v Karlobogu
4 in občinsko poglavarstvo v Iloku na Hrvaškem
7, hranilno in posojilno društvo v Ptuj 5. — Iz-
mej posamičnih rodoljubov, kateri so kupili jako
znatne množine sreček, nam je pohvalno omeniti
gg. Dragotina Dolence, župana v Vipavi, Frana
Šerka v Cerknici in pa Aleksandra Žgurja,
trgovca v Podčragi, kateri je kupil 20 sreček od
nekoga, ki jih je baš hotel vrniti! Slava mu! Vrli
mož bodi v vzgled vsem, ki pridejo v enak položaj!

— (Slovenska gledališka predstava.)
V 26. dan t. m. se bode predstavljala no-
vost za naš oder „Zrini“, T. Körnerjeva
žaloigra v 5 dejanjih v prostem prevodu
režiserja g. J. Kocelj. Ker izvemo, da se do-
tični igralci marljivo veščajo in se bo igra spretno
vprizorila, ker je posodilo vso krasno opravo na-
rodno deželno gledališče v Zagrebu, torej ne dvo-
mimo, da se ne bo le naše Ljubljansko, nego tudi
vnanje občinstvo zanimalo za to predstavo. Omeniti
nam je še, da priredi g. Kocelj na koncu 5. de-
janja veliko živo podobo, v kateri sodeluje 40 oseb
in da se uložni znani zbor iz hrvaške enakoslovne
opere „V boj!“

— (Knezoškof dr. Misija) obiskal je
včeraj dopoldne nunski samostan in notranjo šolo.
Vladika se je ondu baval skoraj celo uro in bil z
napravami in redom v samostanu, posebno pa v no-
tranji šoli izredno zadovoljen.

— (Božični oratorij) od Müllerja, pred-
stavljal se bode v „Colegium Marianum“, na korist
zavodu prvokrat v petek zvečer na sv. Štefana dan,
s slovenskim tekstom.

— (Anton grof Barbo-Waxenstein)
jediní še živeči sin znanega pred malo leti umrlega
slovenskega rodoljuba, graščaka v Rakovniku, ime-
novan je poročnikom v rezervi v petem dragonskem
polku.

— (S. Gregorčičevih poezij) izšel je,
kakor smo že omenili, drugi pomnoženi natis, to pa
v tako krasnej bogatej obliki, da kaj jednecega do-
slej še nismo imeli. Ker nam ni bilo moči, za danes
pisati obširneje, priobčili smo izmed novih pesnij:
„Dražba“, „Nevesta“, „Selitev“, „Uzori“ na prvej
strani v listku prelepo pesen „Nevesta“, katere se
bode vsak poznavalec poezije iz srca radoval.

— (Prodajalci premoga), oziroma njih
hlapeci začeli so občinstvo zopet nadlegovati s svojim
upitjem. Bolj ko na to, pa bi opozarjali javne urade
na goljufivo prodajo premoga po hlapcih, kateri od
vsake vreče vzamejo nekoliko premoga, da si sesta-
vijo nov cent, dobljeni denar pa utaknejo sami v
žep. Že v mestnem zboru Ljubljanskem je naglašal
mestni odbornik dr. Derč to nedotatnost, s ka-
tero se občinstvo škoduje. Tu bi bilo treba pač
strogo postopati.

— (Ulomil) je neznan tat včeraj v zaprto
stanovanje pomočnikov dimnikarja Turka in ukral,
dve suknji, dvoje hlač in nekaj perila vse v vred-
nosti desetih goldinarjev.

— (Kopuna ukrala) je danes dopoldne
neznana malovredna ženska neke kmetici rekoč, da
gre menjat petak k mesarjem. Nepredvidna bila je
prodajalka, da je tatici s kopunom vred dovoila po
mestu iti iskat drobiža. Lahkoverni kmetica ni vi-
dela potem ne kopuna, ne kmetice, ne denarja.

— („Savinjski Sokol“) ima due 26. t. m.
(v dan sv. Štefana) ob 4. popoldne svoj redni občni
zbor. Dnevni red: 1. Sedanji odbor poroča o dru-
štvenem delovanju „Sav. Sokola“. 2. Volitev novega
odбора v smislu §§. 8. 9. in 10. društvenih pravil.
3. Nasveti. — Zvečer ob 7. zabava s petjem in
godbo. — K mnogobrojnej udeležbi uljudno vabi
odbor.

— (Narodna čitalnica Vranska) ima
v dan 28. t. m. svoj občni sbor, kateremu sledi tom-
bola in ples. V obilno udeležitev uljudno vabi
odbor.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 24. decembra. „Wiener-Zeitung“
objavlja zakone, da se davki nadalje pobirajo
do konca marca, da začasno ustavljen je porot-
nih sodišč še podaljša za Dunaj in Korneu-
burg, isto tako tudi izjemno sodišče v Kotoru.

Budimpešta 24. decembra. Policijskega
uradnika Farkasa so zaprli, ker je baje
izneveril 2000 gld. iz policijske blagajnice.

Halifax 24. decembra. Na dvorišču
blizu stanovanja večih vojaških uradnikov na-
šlo se je 4 funte dinamita.

Novi York 24. decembra. „Theater
comique“ pogorel. Škoda ceni se na 175.000
dolarjev.

Razne vesti.

* (Volilna pravica lekarničarjev.)
Od trgovinskega ministerstva Praške trgovinske in
obrtnje zbornice došli ukrep priznava lekarničarjem
aktivno in pasivno volilno pravico za trgovinsko in
obrtno zbornico kakor tudi dolžnost, da plačujejo za
pokritje zborničnih potrebščin odmerjene doklade.

* (Sežiganje katoliškega duhovna.)
Iz Rima se poroča 18. t. m.: Dvorni kaplan Savi
izjavil je v svojej oporoki željo, da bi njegovo tru-
plo po smrti sežgali. Izvrševalcem svoje oporoke iz-
volil je Rimskega poslanca Maiocchi-ja. Ranjkega zad-
njej želji ustregli so danes jutraj ter sežgali truplo
pokojsnikovo. Duhovenstvo trudilo se je zama-
n preprečiti sežiganje.

* (Dvoboj mej tretješolcem.) Dva
gimnazijalca, dijaka tretje latinske šole, imela sta
minule dni dvoboj s pištolami radi „nesrečne lju-
bezi.“ Sekundanta bila sta jeden gimnazijalec in
jeden realez. Kakor je bil dvoboj smešen, tako re-
sen in tožen bil je izid njegov, kajti G. ranil je
svojega nasprotnika J. s strelom, tako da je ta umrl.
Po končanem dvoboju pobegnil je G. od doma. Dvo-
boj se pa ni vršil niti v našej stolici, niti v kakem
drugem slovenskem mestu, marveč v mestu Mitavi
na Pruskem. „Lepa Helena“, zastran katere se je
zaljubljena nemška dvojica streljala, je neka nedo-
rasla Nemka, katere še v šolo hodi.

Žrebanje dobitkov

na korist „Narodnemu domu“ v Ljubljani
prirejene

efektne loterije.

vršilo se bode

v dvorani mestnega magistrata Ljubljanskega
due 31. decembra t. l.

V naslednjem priobčujemo te loterije od viso-
kega c. kr. ministerstva odobreni

načrt:

§. 1. Na korist društvu „Narodni dom“ v Ljub-
ljani prireja se stvarna loterija in se bode v ta
namen izdalo 100.000 zaporedno numeriranih sre-
ček po 1 gld. a. v.

§. 2. Kakor je žrebanje v §. 4. določeno, za-
delo bode 2257 sreček raznovrstne, jako dragocene
dobitke, izmed katerih smo oni dan razglasili najpo-
glavitnejše točke.

§. 3. Žrebanje vršilo se bode, kakor goraj
omenjeno, dne 31. decembra 1884.

§. 4. Žrebanje se vrši pod nadzorstvom c. kr.
deželnega komisarja v navzočnosti c. kr. beleznika
in udov upravnega odbora društva „Narodni dom“
tako-le:

V urno se vrže 1000 zaporednih števil, po-
tem se jih vzame iz nje 23, ki zadenejo dobitke
prvih tisoč sreček. Te številke se potem natanko
zaznamovajo in zopet v urno vržejo in potegne se
iz nje zopet 23 števil, ki zadenejo dobitke 2. ti-
soča sreček.

Tako se ravna radi enakomerne razdelitve
dobitkov na vsak tisoč sreček stokrat zapored in
vzreba se 57 krat po 23 in 43 krat po 22 števil.

Vseh na omenjeni način izžrebanih 2257 šte-
vil vrže se potem v drugo urno in, da se red do-
bitkov določi, vlečejo se potem številke po vrsti;
prvo izžrebana številka zadene prvi dobitok, nasled-
nje v istem redu v §. 2 zaznamovane dobitke.

§. 5. Precej po izžrebanji naznanijo se po
javnih listih in tudi v posebnih spisih vse srečke,
ki so zadele dobitke.

Sezname dobitkov dobijo vsi oni, ki so srečke
razpečovali in jih lahko potem pokažejo vsem, ki
so kako srečko kupili.

§. 6. Za sigurnost dobitkov, ki se bodo jeden
mesec po žrebanji lastnikom zadetih sreček izročili,
jamči društvo visoki c. kr. vladi. Oni dobitki pa,
za katere se ne bode čez dva meseca po žrebanji
nihče oglašil, pripadejo društvu „Narodni dom“ v
Ljubljani.

Vabilo na naročbo SLOVANA.

S prihodnjim letom stopi „SLOVAN“ v drugi svoj tečaj. Zvest načelom, katera je zastopal doslej, bode tudi v drugem svojem tečaju obračal glavno zanimanje svojih bralcev na važne in imenitne dogodbe širom velike slovanske domovine ter jih seznanjal z orjaškim napredkom slovanskega sveta.

Odlični slovenski pisatelji obljubili so mu tudi v bodoče svoje sotrudišvo; prinašal pa ne bode, kakor doslej, le poučne in politične spise, temveč tudi strogo leposlovne v vezani in nevezani besedi in sicer poleg izvornih, tudi dobre prevode iz češkega, poljskega in ruskega jezika, da tako slovansko občinstvo seznanjeno z bogatimi slovstvenimi zakladi severnih slovanskih narodov.

V prvi številki prihodnjega leta začne „SLOVAN“ priobčevati prekrasno zgodovinsko novelo „Ivan Solnce“ iz peresa duhovitega pripovedovalca dr. Ivana Tavčarja in letos umrlega slavnega beletrista češkega Václava Beneša Trebizskega lepi zgodovinski roman „Iz sazavskih letopisov“ v dovršenem prevodu. V političnem delu lista pa začne objavljati pod naslovom: „K odnošajem na Hrvatskem“ ciklus krasno pisanih člankov jednega najodličnejših hrvatskih pisateljev.

Izhajal bode „SLOVAN“ v povečane obliki na lepem, gladkem papirju dne 1. in 15. vsacega meseca na dveh celih polah ter bode v vsakej številki prinašal po dve do tri slike, zavoljo katerih smo preskrbeli vse potrebno, da ne bodo slabše, ko v nemških ilustriranih listih.

Ker nas bode zavoljo teh izprememb stal papir in tisk več ko doslej in ker hočemo slovenskemu narodu vsekakor dati po obliki list, kakršnega še ni imel, bili smo primorani tudi naročnino unanjim naročnikom zvišati na 4 gld. 60 kr. za vse leto ali 1 gld. 15 kr. za četrt leta. Naročnina ljubljanskim naročnikom ostane kakor doslej po 4 gld., dijakom pa po 3 gld. 60 kr. na leto.

Naznanjujoč konečno le še, da gosp. dr. Ivan Tavčar, odvetnik v Ljubljani, prevzame solastništvo lista; prosimo vse slovenske rodoljube, katerim je do tega, da se ohrani in poveča slovenski ilustrirani list in da napreduje med nami slovanska ideja, da se naroči na naš list.

V Ljubljani, dne 20. decembra 1884.

Lastništvo in uredništvo

(818—2)

SLOVANA.

Poslano.

Gospodu Jul. Bittner-ju, lekarju, Reichenau, Sp. Avstr.

Radi izvrstnega zrakočistilnega upliva Vašega konifernege sprita, prosim poslati mi ga še jedno partijo in razpršilni aparat. — Na Vaše vprašanje, ali smete objaviti te vrstice, dovoljujem to z velikim veseljem, tem rajši, ker upam s tem razširiti porabo tega izvrstnega in prikladnega desinfekcijskega sredstva.

Z velespoštovanjem

Dr. Josip Anton Streintz,
Burgung 16, v Gradcu.

Kje se dobiva, povedano je v inzeratnem delu.

Tuji:

23. decembra.

Pri **Slonu**: de Giskutti iz Pulja. — Domladič iz Il. Bistrice. — Polak z Dunaja.

Pri **Maltet**: Rehn z Dunaja. — Bunki iz Brna. — Verderber iz Rudolfovega.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Večrovi	Nebo	Mo-krina v mm.
23. dec.	7. zjutraj	727.74 mm.	+ 0.4°C	brevz.	obl.	5.00 mm.
	2. pop.	728.34 mm.	+ 2.0°C	sl. svz.	obl.	
	9. zvečer	729.32 mm.	+ 1.0°C	brevz.	obl.	dežja.

Srednja temperatura + 1.1°, za 3.6° nad normalom.

Tržne cene v Ljubljani dne 24. decembra t. l.

Pšenica, hktl.	gl. kr.	Špeh porojen, kgr.	gl. kr.
Rež,	6.34	Surovo maslo,	72
Ječmen,	5.4	Jajce, jedno	3.5
Oves,	4.55	Mleko, liter	8
Ajda,	2.92	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	4.55	Telečje	62
Koruza,	5.69	Svinjsko	54
Krompir,	5.40	Koštrunovo	36
Leča,	2.86	Pišanec	45
Grah,	8	Golob	17
Fižol,	8.50	Seno, 100 kilo	1.69
Maslo, kgr.	92	Slama,	1.51
Mast,	82	Drva trda, 4 metr.	7.80
Špeh frišen,	58	„ mehka, „	5.20

Dunajska borza

dne 24. decembra t. l.

(izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	81 gld. 75	kr.
Srebrna renta	82	60
Zlata renta	103	45
5% marcna renta	96	85
Akcije narodne banke	847	—
Kreditne akcije	289 gld. 40	kr.
London	123	25
Napol.	9	74 1/2
C. kr. cekini	5	78
Nemške marke	60	30
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld. 126	—
Državne srečke iz l. 1864	100 gld. 170	50
4% avstr. zlata renta, davka prosta	104	25
Ogrska zlata renta 6%	124	05
„ papirna renta 5%	96	20
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	91	10
Dunava reg. srečke 5%	104	50
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	100 gld. 115	—
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	122	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	110	10
Kreditne srečke	105	70
Rudolfove srečke	100 gld. 178	—
Akcije anglo-avstr. banke	10	18
Tramway-društ. velj.	120	98
	170 gld. a. v.	209
		50

≡ Pristni ≡

zdravilni malaga-sekt

po analizi ces. kr. poskušnje postaje za vina v Kloster-neuburgu

jako dobra, prava malaga,

jako dobro krepčilo za slabotne, bolne, okrevajoče, otroke itd., proti pomanjkanju krvi in slabemu želodcu izvrstno upliva. V 1/2 in 1/4 originalnih steklenicah pod postavno deponirano varstveno znamko (605—12)

ŠPANSKE TRGOVINE Z VINOM VINADOR
DUNAJ HAMBURG

po originalnih cenah à gld. 2.50 in gld. 1.30.

Dalje razna fina inozemska vina v originalnih steklenicah in po originalnih cenah pri gospodih: Jesip Swoboda, lekar, in H. L. Wenzel, prodajalec delikates v Ljubljani; A. Roblek, lekar v Radovljici; Fran Dolenz, trgovina s specerijskim blagom v Kranji.

Kuverte s firmo
„NARODNA TISKARNA“
v Ljubljani.
pripočete po nižji ceni

LEKARNA JULIJ pl. TRNKOCZY.

Spodaj navedene specialitete, ki so po večletnej izkušnji za izvrstno uspešne pripoznane, ima vedno čiste v zalogi in razpošilja takoj po

poštnem povzetju

lekarna JULIJ pl. TRNKOCZY-ja

„pri samorogu“

v Ljubljani, Mestni trg h. št. 4.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv., ne sme

jednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanju človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih; v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Planinski zeliščni sirop kranjski, izboren zoper kašelj, prsne in pučne bolečine; 1 steklenica 56 kr. Koristnejši, nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Francosko žganje najboljšje vrste, ljudstvu priljubljeni lek; mala steklenica 20 kr.; velika steklenica 40 kr. z obširnimi navodom za uporabo.

Pariški prašek za dame, najfinjšje vrste, bel in rožast, v škatljah po 30 kr., s pravo rožino vonjavo, zelo nežen po 40 kr.

Orientalški dišeči prašek odvzame, če se dene mej perilo, neprijeten duh po mili in razširja prijetno vonjavo. 1 zavitek 30 kr.

Ozeblinski balzam po dr. Képesu je odlično najboljšje sredstvo zoper vsako ozeblino in zastarele ozeblinske bule. Steklenica z navodom vred 30 kr.

Zdravilo za kurja očesa, gotovo uplivačje sredstvo, treba samo samo 40 kr. zvečer s čopičem namazati. 1 steklenica

Malaga najfinjšja v botelijah po 60 kr. Rum najfinjšji v botelijah po 30 in 60 kr.

Čaj najfinjšji v zavitkih po 30 in 50 kr. (691—8)

Izdelki morajo imeti, da so pristni zraven stoječi podpis in zgornjo obrtno varstveno marko.

Razpošilja se vsak dan po poštnem povzetju.

Važno za trpeče na prsih in plućah.

Neogibno potreben za kašelj, hripavost, zasliženje, katar in oslovski kašelj je

sok kranjskih planinskih zelišč à 56 kr. iz lekarne TRNKOCZY v Ljubljani.

Ta sok hitro in gotovo upliva, raztaplja slez, deluje pomirujoče in vlažajoče, napravlja mirno in okrepujoče spanje in ne moti prebavljenja če tudi se dolgo uporablja. Sijajne lastnosti in srečne vspehe dovolj potrjujejo mnogobrojna priznalna in zahvalna pisma, ki si jih vsak lahko ogleda. 1 velika steklenica 56 kr. Boljše upliva, kakor vsi v trgovini nahajajoči se soki in siropi in se more rabiti pri odraslih in otrocih.

Ker je sok iz kranjskih planinskih zelišč, kojega jaz narejam, jako priljubljen, zato se pogostem posnemlje, tedaj ponareja. Poskušajo ga mnogi delati, ki pa neso posestveni v to, kako se nareja. Ker so ti ponarejeni izdelki v svoji dobroti in uplivoti mnogo slabši od mojega iz kranjskih planinskih zelišč napravljenege soka, prosim p. n. občinstvo, da naj se ne da motiti po takih po barvi podobnih in cenejih neuplivačjih sokih.

Ta sok, katerega samo jaz pristnega po nekej skrbnej, popolnem posebnej metodi iz svežih kranjskih planinskih zelišč narejam in na parnem aparatu kuham, se pogostem zahteva in se vsak dan razpošilja samo iz

lekarne Trnkoczy,

Mestni trg št. 4 v Ljubljani.

Vsaka steklenica mora zaradi pristnosti imeti poleg stoječi moj lastno-ročni podpis:

Jul. Trnkoczy

Prekrasno Božično in Novoletno darilo!

Ravnokar so v našem založništvu izišle na svetlo: (806-7)

Poezije, zložil S. Gregorčič.

Drugi, pomnoženi natis. — Elegantno vezane in z zlatim obrezkom stanejo 2 gld.

Ign. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg knjigotržnica v Ljubljani.

Umetne (32-96)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradeckjevega mostu, I. nadstropje.

Priznana nepokvarjene, izvrstne

Voščene sveče

izdelujejo (750-3)

P. & R. Seemann v Ljubljani.

Dr. Spranger-jevo zdravilno mazilo

jemlje takoj pekočino in bolečine vsem ranam in bulam, zabranjuje divje meso, izvleče vsaka ulesa brez razmehčalnega sredstva in brez rezanja skoraj brez bolečin. V kratkem času ozdravi pravega raka, krvava ulesa, zastarane poškodbe na nogah, zanohtnice, ozebljine, prisadne rane, razpokane roke itd. Hitro pomaga pri kašlju, dušivnem kašlju, difteritidi, trganju, bolečinah v križu, revmatizmu v členkih. Dobiva se škatljica po 30 kr. pri lekarnarji **J. Swobodl**, v Ljubljani, na Preširnovem trgu. (715-7)

ne smel bi manjkati v nobeni bolnišnici in otročji sobi: on je desinfekcijsko sredstvo veličastnega pristnega duha po gozdu in je posebno priporočati pri otročjih boleznih, za v sobah otročnic in pri epidemijah. — Ker ima Bittnerjev koniferen sprit v sebi kot zdravilno znane balzamično-smolnate in eterično-oljnat snovi vedno zelene smreke v koncentrovani obliki, ga vsi zdravniki priporočajo pri pljučnih in vratnih boleznih. **Bittner-jev** koniferen sprit se dobiva samo pri **Jul. Bittner-ji**, lekarji v Reichenau, Sp. Av. in v spodaj navedenej zalogi.

Cena steklenici 80 kr., 6 steklenic velja 4 gld. Patentovani razpršilni aparat 1 gld. 80 kr. (706-7)

Zaloga v Ljubljani pri **Jul. pl. Trnkoczy-ji**, lekarji.

Pristen samo z varstveno znamko! Patentovani razpršilni aparat ima ulito firmo: „Bittner, Reichenau, N.-Oe.“

J. ANDĚL-a
noviciznajdeni

prekomorski prah

umori

stenice, bolhe, šourke, mole, muhe, mravljinice, prešilke, ptične črvice, sploh vse žuželke skoraj nenaravno hitro in gotovo tako, da od žuželkine zalege ne ostane nobenega sledu.

Pravi prašek se dobiva v prodajalnici pri

J. ANDĚL-a,

„pri črném psu“

13, Húsová (Dominikánská) ulice 13, v PRAGI.

V Ljubljani pri **Albinu Sličarji**, trgovcu.

Zaloge na deželi imajo tam, kjer so naznanjene po plakatih. (230-12)

VABILO.

Po mnogo let obstoječem hvalevrednem običaji se blagotvoritelji oproščajo čestitanja ob Novem letu in ob godovih, tako, da si vzemó oprostne listke na korist mestnega ubožnega zaklada.

Ustrezajoč lagodnosti slavnega občinstva, sta gospoda Karol Karinger, trgovec z galanterijskim blagom na Mestnem trgu št. 8, in Albert Schaefer, rokovičar in bandažist na Kongresnem trgu št. 7, drage volje prevzela razpečevanje oprostnih listkov v svojih prodajalnicah. Za oprostne listke je kakor dezdaj položiti po 50 novč. za Novo leto in po 50 novč. za godove, ne da bi se velikodušnosti stavile meje.

Pisemenim pošiljtvam naj se blagovoli dodati razločna adresa.

Pri tej priliki se izreka najtoplejša zahvala slavni tiskarni in kamnopolni Josip Blaznikovih de dičev, da je, kakor vsako leto, tudi letos brezplačno magistratu dobavila oprostne listke. (807-3)

Mestni magistrat v Ljubljani,
v 16. dan decembra 1884.

C.k. privilegij šivalnih strojev. za zboljšanje strojev.

Ivan Jan,
v Ljubljani, Hôtel Evropa.
Zaloga vsakovrstnih
šivalnih strojev

za družine in rokodelce, rabljivih za vsakatero šivanje. (113-45)
6letna garancija!

Poduk brezplačno. Na mesečne obroke po 4-5 gl.

Hiša

s krómo in prodajalnico, tik velike ceste na križ-poti, farni cerkvi najbližna izmed drugih krčm, torej dobro obiskana, 1 1/2 ure od Ljubljane oddaljena, z lepim sadnim vrtom, jedno njivo in z 4 orali mladega gozda je iz proste roke lastnikove zaradi premembe obrta pod ugodnimi pogoji na **prodaj** ali se pa da v **najem**.

Več in natančneje o tem se pozve v prodajalnici gospoda Luckmana, Slonove ulice v Ljubljani. (796-4)

Salicilna ustna voda,

aromatična, upliva oživiljaječe, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 velika steklenica 50 kr.

Salicilni zobni prašek,

splošno priljubljen, upliva zelo oživiljaječe in napravi zobe blesteče bele, a 30 kr.

! **Najnovejše spričalo.** !

Vaše blagorodje! Mnogo let uporabljam Vašo salicilno ustno vodo in salicilni zobni prašek z izvrstnim vspehom in priporočati ja morem vsakemu najtopleje. Pošljite zopet od vsakega 3 steklenice.

Spoštovanjem

Anton Slama, župnik.

Vsa navedena sredstva ima vedno sveža v zalogi in jih razpošilja proti poštnemu povzetju

lekarna „pri samorogu“

JUL. pl. TRNKOCZY-ja

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 4.

Vsakej v lekarni Trnkoczy kupljenej originalnej salicilnej ustnej vodi in salicilnemu zobnemu prašku se zastoj priloži obširni pouk, kako zdrave ohraniti zobe in usta (703-8)

RAZGLAS

hranilnice in zastavljavnice Ljubljanske.

Zaradi sklepanja računov za drugo polovico 1884. leta bo

hranilnica

od 1. do 15. dne januarja 1885

in zastavljavnica

od 1. do 16. dne januarja 1885

za občinstvo zaprta.

Ravnateljstvo kranjske hranilnice in zastavljavnice,

v Ljubljani, dné 16. decembra 1884.

(820-1)

Jedno najpraktičnejših

DARIL ZA BOŽIČ IN NOVO LETO

ki si le misliti more, je in ostane brez vsacega ugovora **lep, dober**

šivalni stroj,

kateri bi sedaj ne smel manjkati pri nobenem rednem gospodinjstvu. Kdor pa hoče dobiti zares dober, popolnem pripraven šivalni stroj z vsemi najnovejšimi popravami, za katerega se garantuje pet let, naj se obrne z zaupanjem na tukajšnjem mestu že skoraj 15 let obstoječo, tedaj dovolj kot jako rečno znano, udano podpisano tvrdo, kjer se prodajajo najboljši šivalni stroji po čudovito nizkih cenah, tudi na obroke po 4-5 gld., ako se plača takoj 10-15 gld. Pouk v šivanji zastoni.

Zvunaj vsprejemajo naročila moji potovalci, ki imajo pri sebi legalizovana pooblastila, ki tudi zastoni poučujejo šivati s strojem.

Nadalje zaloga

F. Wertheimovih blagajnic

svile za šivalne stroje, sukanca (cvirna), šivank, olja, strojevih delov itd. itd. po najnižjih tovarniških cenah.

Stroji se v mojej mehaničnej delavnici popravljajo, obnovljujejo in snažijo.

Z velespoštovanjem

FRAN BETTER,

(810-3)

v Ljubljani, na Glavnem trgu št. 168.